

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Két évforduló.

Ököbe szorul a kezünk, a lelkiismeret mardósó vádjá marcangolja lelkünk, ha eszünkbe jut 1918. november 3. a fegyverszüneti tárgyalás napja.

Mi is történt akkor?

Ausztria—Magyarország fegyverszüneti feltételei között ott szerepelt a demarkációs vonal is, azonban Magyarországra nézve nem volt megállapított demarkációs vonal. A delegáció vezetője kérdést intézett, vajjon ez azt jelenti-e, hogy Magyarországra nézve a demarkációs vonal a történelmi határookra vonatkozik. A felelet igenlő volt. Ez a valóság. Meg volt a lehetőségünk, hogy fegyverrel a kezünkben, azzal a hadsereggel, amelyet nem vertek meg a győzők, határainkon állva sértetlenül biztosíthattuk volna a magyar integritást. De akkor már Budapesten olyan kormány ült, amely „nem akart katonát látni” s féltve ingatag uralmát, nem akarta meghallani a végek fegyveres ellenállását könyörgő segélykiáltását, mert ez azt jelentette volna, hogy a hadsereg őt is elkergeti s ezért inkább letépette a tisztirangot, eldobta a magyar honvéd kezéből a fegyvert s megtébolyodottságában utat nyitott a határokon leselkedő orvtámadóknak, itt bent pedig az Istent, hazát és emberi méltóságot taposó csőcselék dühödt orgiájának.

S ezért a belső rothadásért kellett húsz éven át a legszörnyűbb kálváriát járnia a nemzetnek, hogy saját bőrükön, milliónyi elszakított testvéreink vérfagyasztó sikongásában, elrabolt ezeréves magyar rögek utáni elepesztő, csaknem kilátástalan epekedésünkben megtanuljuk, hogy nem szabad pártpolitikai érdekből, önös egyéni, vagy kis csoportok érdekei miatt a nemzet erőit szétrobbantani. Ezt tanultuk meg a húsz

keserves esztendő alatt s bűneink fölött teljes bánatot tartva, fogcsikorgatva indulunk új, tövises utakon, szenvedtünk, túrtunk, megalázkodtunk, de lassan bűneink tisztító tűzében megerősödve megértük 1938 november 2-át, az első bécsi döntés napját, amikor ismét fegyver csillogott a magyar honvéd kezében, ismét éreztük, hogy azokká kell lennünk, amik voltunk egykoron. A bilincsek széttörttek s azóta minden év egy újabb honfoglalás. Minden év egy tedeumos hála-

adás a Magyarok Istenéhez, hogy nem engedett bennünket elpusztulni és ezeréves határaink ismét kiteljesedőben vannak, s elszakított testvéreink lassan mind visszatérnek hozzánk.

A legsötétebb és legtragikusabb bukás, a felemelkedés és önmagáralálás legmagasabb két évfordulóján jusson mindig eszünkbe, hogy a „nemzet mindenelőtt” s aki ezt nem érti meg, az a nemzet belső ellensége s azzal szemben nem lehet irgalmat gyakorolni.

Kegyeletteljes ünnepség keretében avatta fel Mohács város társadalma első polgármestere néhai dr Margitay Lajos síremlékét.

Vasárnap, 2 án az ég is mintha átérezte volna azt a fájdalmat, mely a várost és annak minden lakóját eltöltötte, amikor ott álltunk néhai dr Margitay Lajos kőbe vésett emlékműve előtt, ... sűrű cseppekben hullatta könnyeit, a szél mezigette a temető öszi, az elmulást lehelő avarát... Fájdalmunk összeszorította szívünket, vajjon miért is kellett nemes életének olyan fiatalon derekbaiörni, amikor olyan sok mindent akart elvégezni szeretett városának érdekében. Sírházhoz kizárndokoltak megtört hozzátartozói, a hatóságok, testületek, tisztviselő társai, az ifjúság és ott volt a város közönsége, akinek szerető családfője, vezére, munkatársa, vezetője, atyja és jóbarátja volt.

A fájdalmas csendben a II. Lajos Dalkör tagjai ajkáról felsírt a dal »Révpartra talál a föld nyugodalmas ölében az emberi szív, sírba ha száll«, majd Vitéz Szőnyi Alajos polgármester szomorúságtól fátyolos hangon gyönyörű, gondolatokban gazdag beszédében méltatta a város első polgármesterének emlékét.

— Mindannyian magunkkal cipepeljük a halandóság hozzánk nőtt terhét — mondotta többek közt — ez a szomorú felismerés, ez a rettenetes tudat esztelen búskomorságba döntené a lelket, ha nem ragyogna fel a temető bejáratának hittel frott lángoló jelmondata: »Feltámadunk!« Az elmúlás fölötti szomorú érzés, egyben azonban a feltámadásba vetett mélységes hit vigasztaló ereje tölt el a mai napon, amikor

a város első polgármesterének, mindnyájunk bölcs vezetőjének, kedves tanítómesteremnek és a városi alkalmazottak jószágos gazdájának emléket állítunk.

— Akit szerettünk, nem feledjük és a város közönsége dr Margitay Lajost nem tudja elfelejteni. Nem felejt el, mert szerette; szerette nyájas modorát, szerette tette-készségét, szerette örök mozgékonyágát, szerette azt a sokoldalúságot és alapos felkészültséget, amivel hivatalát irányította, szerette igazságosságát, szerette aranyos szívét. Tizenöt éves városvezetése belopta őt a nép lelkébe és ez a legszebb emlék, amit ember állíthat magának.

— A kegyelet azonban a szeretet külső kifejezéseiként az utódok előtt is fennmaradó formát akart adni az emlékezésnek és ez megteremtette ezt a kőbevésett, égfelé nyúló gúnuszt, amelyet a város közönsége állított és amelyet most a családnak átadok.

Ekkor lehullott a fekete lepel az emlékműről, amely a földtől elszabadulni akaró gúnuszt ábrázol, jelképezvén néhai dr Margitay Lajos fennkölt, mindig a magasba törő lelkiségét. Tisztelgésre emelt karok, levett kalapok ünnepi csendjében ismét meg-

szólt Vitéz Szőnyi Alajos:

— Szimbólum ez a kő, amely hűséges jellemképe az alatta örök álmát alvó drága halottunknak. Amíg itt járt közöttünk, ő is mindig magasbaszökken szellemeinek vihar szárnyain, ő is mindig az ég felé tekintett, ahol Istent kereste és rajta keresztül embertársainak boldogulását. Ez a gúnusz nem csupán a gyász, a szomorúság zarándokhelye, hanem kútfeje a vigasztalásnak, forrása a hitnek, amely az isteni kinyilatkoztatás megdönthetetlen-ségével tanítja az új élet boldogságát, a viszontlátás örömeit, ahol a mennyei fényesség melege édes gyermekként fogad minden olyan jószágos lelket, mint dr Margitay lelke volt.

— Tudom, hogy elment oda, ahova mindnyájan követjük őt, de lelke továbbra is itt él közöttünk, szelleme átfog mindannyiunkat, mert valamenynyien úgy érezzük, mintha még ma is élne s közöttünk járna, mert sokkal erősebb a szeretet, amely Hozzádfűzött, sokkal mélyebb a tisztelt, amely körülvett, sokkal nagyobb a megbecsülés, amely munkáját kísérte, sem minthogy megfakuljon emlékezed. Végig küzdötted hosszú harcodat, becsületesen, bátran, férfيهz illően: legyen ezért jutalmad a hosszú béke, Isten országának fényes boldogító békéje.

Ezzel befejezte Vitéz Szőnyi Alajos polgármester avatóbeszédét, majd elhelyezte a város koszorúját, amit az egyesületek koszorú elhelyezése követett.

Befejezésül ismét felcsendült a II. Lajos Dalkör tagjainak hangja Magos Gyula karnagy vezetésével »Itt hallgat a vész, elnémul a fájdalom hangja, a hantok alatt szent béke tanyáz« gyönyörű gyászdal lélekemelő hangjai mellett mondtunk Istenhözadót néhai dr Margitay Lajosnak.

— Kikerülnek a forgalomból az ezüst 1 és 2 pengősök. Az alumínium 1 és 2 pengősök forgalombahozatalával, november 30-ával az ezüst 1 és 2 pengősök kikerülnek a forgalomból. A pénzintézetek december 31-ig váltják be az ezüst érméket.

Veni Sancte a Téli Gazdasági iskolában.

Megnyílt az iskola modern tanulóotthona.

November 5-én, szerdán volt a mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola ünnepélyes évnyitója. Az ünnepi szentmise a fogadalmi templomban volt, ahol *Tihanyi János* pápai kamarás szentmisét mondott. Utána a növendékek átvonultak az intézet új, modern tanulóotthonába, ahol *Orincsay Miklós* igazgató üdvözölte a növendékeket és ismertette az intézet és tanulóotthon szabályait és házirendjét.

Az iskolaév 75 hallgatóval indul és öröndetes az a tény, hogy a mohácsi gazdák érthetetlen közönye lassan felengedőben van, mert ez évben már hat mohácsi és öt mohács-szigeti gazda gyermeke is helyet foglal az iskola növendékei között. Az intézet működése eddig is megbecsülhetetlen előnyt és tudást nyújtott a gazdák ifjainak, mert hiszen úgy az oktatás, mint a ellátás költségét legnagyobb százalékban a földművelésügyi minisztérium fedezi, azonban most, hogy az iskola modern, higiénikus otthona is megnyílt, tanításon kívül a fegyelem, a rend és tisztaság, valamint a gazdahivatás fokozottabb nevelési lehetősége is megvan.

Orincsay igazgatóval, aki éjt nappallá tett az otthon modernizálása, pompás felszerelése érdekében, végigsétáltunk a pompás, új otthonban s a látottak alapján megállapíthatjuk, hogy Mohács városa egy, minden kényes higiénia kielégítő, modern, szép intézménnyel gyarapodott. A földszintet a hatalmas ebédlő uralja. Tágas, világos, zöldrefestett magyaros bútoraival, zöldlinóleumos asztalaival pompás képet nyújt. A falakon remek magyaros tálasok, korondi, hőmezővásárhelyi edényekkel, korsókkal, tányérok, a sarokban pompás rádió. Az ebédlő előtti terem a ruhatár, abból modern mosdó nyílik s étkezés előtt minden növendék kezét köteles mosni. Az ebédlőből pompás modern konyha és élelár nyílik. Ottjártunkkor már készült a jó vacsora: paradicsomos káposzta vagdalt hússal. A konyha és élelár a legmodernebb felszerelésekkel rendelkezik, például beépített mosogatók, ténytanyujtó-gép, stb. Az étrend két hétre előre van megállapítva, amely a konyhában van kifüggesztve. Napi háromszori, de bőséges étkezés van, mindig két tál étellel, mint például hétköznapi: burgonyaleves, marhapörkölt, este gulyás-bableves, vasárnap háromtál, például csontleves, sertéssült burgonyával, savanyúsággal és tészta, este dísznócsaj burgonyasalátával. A földszinten nyert elhelyezést a háromgyas, gyönyörű tisztán berendezett betegszoba. A tisztaságra különös gondot fordítanak az intézetben, ezt a célt szolgálja többek között a lépcsőházban ötletesen elhelyezett cipőtisztító helyiség. Minden növendéknek kulcszárható kis szekrénykéje van, amelyben cipőtisztító szereit és házcipőjét tartja. Amint a növendékek megérkeznek az iskolából, előbb ide kell

menniök s cipőjüket levette, házcipőt kell húzniok, közben a nedves cipők a beépített pad kán száradnak. Az emeleten vivő lépcsőházat hazai és külföldi lófajtákból álló képsorozat díszíti. Az emeleten vannak elhelyezve a hálótermek. Öt hálóterem van, 8-10-12-18 személyesek. Szürkére festett vaságyak vannak benne, ugyanilyen színű szekrényekkel. Minden növendéknek tágas felszekerény jut. A folyosó-ból nyílnak a modern, kagylós mosdószobák, fürdőszobák és W. C.-ék. Katonás rend van a szobákban. Minden szobának van szobaparancsnoka. A fiúknak maguknak kell takarítani az egész otthont s ennek különös fontosságát nem is kell hangsúlyoznunk. Megtanulják a rendet és szobafegyelmet, aminek nemcsak a katonaságnál fogják hasznát venni, hanem a két év alatt beidegzelt rendszereteket saját gazdaságában is minden

valószínűség szerint meg fogja kívánni az aranykalászos gazda.

A növendékek feletti felügyelet az otthonban külön tanító látja el, aki egyben a közismereti tárgyakat is tanítja. Lakása az otthon udvarában van.

Az ebédlő egyben társalgó is szolgál. A nap legnagyobb részét ugyan a fiúk az iskolában töltik, de este, vacsora után rendelkezésükre állnak gazdasági folyóiratok, társasjátékok, napilapok, rádió, gazdasági könyvek.

Boldogság sugárzik *Orincsay* igazgató arcáról, amint végig vezet bennünket a pompás új otthonban. Látszik is azon a gondosság, szeretet s kíváncsúság, hogy a mohácsi téli gazdasági iskola, új otthonával megerősödve, még nagyobb erővel folytathassa azt a munkát, amely gazdafűségünk hazafias nevelésében és szaktudásának gyarapításában ma annyira fontos nemzetvédelmi feladat.

Megnyílt a VII. osztály az elemi iskolákban.

A zsinórirást a tanulók osztatlan örömmel fogadták.

Az elemi iskolákban megnyílt VII. osztály, valamint a rendszerített zsinórirás tanítása kérdésében beszélgetést folytattunk *Kiss Bela* belvárosi elemi iskolai igazgatóval, aki kérdéseinkre a pedagógus meleg szeretetével és iskolája iránti rajongásával adott feleletet.

Ez évben megnyílt a VII-ik osztály s jövő évre a VIII-ik is megnyílik. Megfelelő helyiség azonban nincsen, azt építeni kellene. Ha pedig ez a megoldás nem felel meg, ismét előtérbe jön az új iskola építésének szükségessége. A folyó tanévre az egyházközség a belvárosi iskola részére a VII. leányosztályhoz kiegészítő női tanterv kért, azonban ennek kinevezése még nem történt meg, pedig e célra a belvárosi iskola énektermét alakították át s az már teljesen berendezetten készen áll. Az ideális az lenne, ha a belvárosi iskolába járhatnának a VII.—VIII. osztályú leány növendékek és a külvárosi iskolába a VII.—VIII. osztályú fiúk, ahol jelenleg a fiúk és leányok a VII. osztályban együtt vannak, amely már a fiúk és leányok tanterv-különbözete miatt is, semmiképp sem ideális megoldás. Tantervek hiányában szükség esetén esetleg az I. osztály mintájára lehetne megoldani a VII.—VIII. osztályokat is, de mindenkor külön a fiúkat és külön a leányokat. A jelenlegi létszám a két elemi iskolában a VII. osztályban 30 leány és 29 fiú.

Majd rátérünk a beszélgetés során a zsinórirásra. A belvárosi iskola már a múlt tanévben áttért a zsinórirásra. E tanévben már az összes elemi iskolák I. osztálya csak a zsinórirással oktatja a betűvetést. A zsinórirásnak már magában is az a nagy előnye van, hogy különösen városi iskolákban, ha a tanuló iskolát cserél, semmiféle hátránnyal nem jár, mert mindenütt egységes annak tanítása. Ezen túlmenően a zsinórirás lényegesen megkönnyítette a tanulók munkáját, mert azt tanulja meg írni, amit a nyomtatásban is olvasni fog, tehát nem kell a tanulóknak

külön írott és külön nyomtatott betűt tanulniok. A zsinórirás tanítása közben megtanulnak a tanulók tervezni és díszíteni, s szinte előhívja a tehetséget, mert önálló teret ad a fantáziának. Ugyanis a zsinórirást sima, tehát nem vonalozott papíron tanítják. Nem egy szülőől még ma is halani azt a kifogást, hogy lehetett kívánnak a kis tanulóktól, amikor nem vonalozott írkákba kell tanulniok a betűvetést, mint az ő korukban, pedig a gyors és meglepő eredmény éppen az ellenkezőjét igazolja. A sor- és szó távolságot a tanulók az újjukkal mérik ki s a tanév végén már szépen, folyamatosan írnak, sőt a tehetségesebbek rendszerint Karácsonykor már kedves karácsonyi lapokkal lepik meg a szülőket és tanítókat. A meglepő gyors eredmény onnan származik, hogy szívesen és örömmel csinálják az apró nebulók a leckét, mert színes íróval is dolgoznak. Előbb kézügyesítő előgyakorlatokkal játékosan, fonomimikával megtanulják a betű kiejtését és kapcsolását, s közben észre sem veszik, hogy megtanulnak olvasni. Közösen beszélnek meg az írandó szöveg fej- és zárófiguráit, amelyeket színes írókkal, rendszerint a tanult betűk izléses csoportosításával oldanak meg s ezáltal a megírandó szövegnek izléses, szép keretet adnak, ezáltal a növendékek izlést, elrendezést, csínt és beosztást is tanulnak, amellyel valóban az életre nevel, mert megtanulnak sorvezető nélkül is egyenes sorba írni, aminek nagy fontosságát ma el sem lehet vitatni.

A belvárosi elemi iskola tanulóinak létszáma ma 573, ami igen tekintélyes szám s a tavalyihoz képest jóval több, ami nagyrészt a VII. osztály megindulásával növekedett. Ha a tagosítás során a VII.—VIII. osztályok mezőgazdasági tantervének gyakorlati megvalósítása érdekében az iskola mezőgazdasági gyakorló területet is kap, akkor annak gyakorlati eredményei valóban igen nagy értékűek lesznek. Az ipari tanterv gyakorlati megvaló-

sításához az iskola ideálisan van berendezve, gazdag fizikai szerzővel, térképekkel és szemléltető eszközökkel s ha a tantervek és új tantervek kérdése is rendezést nyer, akkor elmondhatjuk, hogy tőkletesen nyolc osztályú elemi iskolánk lesz, amely a modern követelményeknek megfelelően indítja az élet útjára a jövő Nagy Magyarországra apró kis emberkeit.

December hó 31-ig kell beadni a felvételi kérvényeket a kertmunkás iskolához.

A mohácsi m. kir. kertmunkás iskolába 15 tanulót vesznek fel.

Mint már jeleztük, az iskola célja legelső sorban a gyümölcs-termesztésben, a fanevelésben, faápolásban és védekezésben, de a zöldégettermesztésben, szőlőmívelésben és a kertészet egyéb ágaiban is olyan gyakorlati kertmunkások kiképzése, akik mint szakmunkások, előmunkások, munkavezetők, esetleg kisebb gyümölcsösökben mint önálló kezelők nyernek alkalmaztatást.

A kertmunkás tanuló az iskola állandó munkásai és mint ilyenek, a gyümölcsösben és egyéb üzemekben egész éven át minden felmerülő munkát végezni tartoznak.

Lakást, ételmezést, mosást, továbbá ágyműt a kertmunkás iskolában kapnak. Kapnak ezenkívül havonként 8 (nyolc) pengő munkabért. Ruházatukról, egyéb szükségleteikről maguk tartoznak gondoskodni.

A kiképzés minden év március hó 1-én kezdődik, tartama két év.

Az iskolát sikerrel végzett kertmunkásoknak nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben) való elhelyezését az iskola vezetősége elősegíti eni igyekszik.

Az iskolába való felvétel feltételei: Iskolai bizonyítvány az elemi iskola legalább négy osztályának sikeres elvégzéséről. Igazolmány arról, hogy a folyamodó kizárólag földműveléssel, vagy kerti (esetleg szőlészeti) munkákkal foglalkozott. Községi orvosi bizonyítvánnyal igazolt ép, erős, munkára alkalmas testalkat, jó látó- és hallóképesség. Erkölcsei bizonyítvány és nőtlen-séget igazoló bizonyítvány. Születési bizonyítvány, mely a betöltött 18. és a még el nem ért 26. életévet igazolja. Aki katonai szolgálatot, vagy magasabb iskolai képzettséget igazol, a felvételnél előnyben részesül.

A kérvényeket a m. kir. Földművelésügyi Miniszterhez címezve, december hó 31-ig kell az iskola vezetőségéhez (Mohács, Horthy Miklós út 30.) benyújtani.

A felvétel iránt a m. kir. Földművelésügyi Miniszter dönt.

A kertmunkás iskolába való belépés előtt a tanuló a mezőgazdasági munkások részére előírt munkakönyvet megszerezni és azt belépéskor az iskola vezetőjének átadni köteles.

— **Megérkezett az elsőrendű savanyúkáposzta.** Kapható *Pap József* fűszerkereskedésében.

A Nép- és Családvédelmi Alap a szociális megsegítés szolgálatában.

Mint már megemlékeztünk, a Nép- és Családvédelmi Alapból Mohácson tíz családi ház épült. Az épületek birtoklására természetesen sok pályázat érkezett s azoknak elbírálása most folyik. A legalaposabb környezettanulmány alapján bírálják felül a pályázók rászorultságát, a családtagok számát, a családfelelőseinek lehetőségét, de legfőképpen azt, hogy megvannak-e a pályázókban azok a komoly tulajdonságok, — különösen a munkaszeretet, szorgalom, — amelyek jogosulták teszik őket ahhoz, hogy a házakba beköltözve s azok bérét pontosan fizetve, idővel saját tulajdonukba menjenek át.

Ezen túlmenően igen sokoldalú a Nép- és Családvédelmi Alap működése. Különösen fontos a tehenakció. Eddig tíz tehenet vásárolt az alap s azokat sokgyermekes szorgalmas családoknak adták, akik apró részletekben fizethetik azok árát. Meghatóan viselkedtek az egyik juttatott család gyermekei. Csókkal fogadták a „tehenkét“, mert most majd nekik is lesz mindig jó, friss tejcsékjűk.

A tavaszi árvizek s a talajvízek pusztításából származó házkárok rendezéséhez a érdekében az alap igen nagy áldozatot hozott. Miután itt gyorssegélyre volt szükség, amellyel lehetőleg a kidőlt falakat úgy kellett helyreállítani, hogy azok a réginél tartósabbak legyenek, az igénylők házait a műszaki hivatal vizsgálta felül és felügyelete mellett történtek a javítások. Ennek során mintegy 6000 P készpénz, 12 db vályog, 1000 db cserép és 1500 db téglát nyert kiosztást.

Állandóan folyik az alapból gyorskölcsönök folyósítása, maximum 500 P erejéig évi 2%-os kamatozás mellett. Kölcsönöket azonban csak gazdasági és ipari felszerelésekre, mint pl. kocsi, ló, ipari eszközök vételére, jószágok hizlalásához szükséges termények beszerzésére, vagy igen indokolt esetben a gyermekek, különösen az iskolásgyermekek ruházatának kiegészítésére adnak.

A város szociális hivatala irányítja ezt a csendes, de annál eredményesebb komoly szociális munkát, amely rendkívül sok fáradozással és türelemmel jár, emellett bizony nem a leghálásabb munka, mert egészséges szelektálás nélkül e munkát elvégezni nem lehet, de nem is szabad, másrészt az alap aránylag mégis kis összege mellett úgy kell vele gazdálkodni, hogy mindenre jusson valami — s ezt kevesen akarják belátni.

— **Felakasztotta magát.** *László Jánosné* született *Kantzsai Katalin* kedden este padlásuk gerendájára felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Az ügyészség kihallgatta férjét és hozzátartozóit, akik azonban nem tudtak felvilágosítást adni az életűnt asszony elszánt tettének okáról. Mivel bűncselekmény nem forog fenn, az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

SZABADLICEUM

Nemzeti létünkért vívott élethalál küzdelem sorsdöntő óráiban tanácsra, útmutatásra szomjas a lelkünk. Érezzük, hogy egy új világ, egy új magyar világ kapujában állunk. Aggódva, télovan keressük a helyes utat, az utat, mely egy szebb, jobb magyar élethez vezet. Ebben az útkeresésben kihez fordulhatnánk bizóbb hittel, mint a „leghívebb magyar“hoz, gróf Széchenyi Istvánhoz.

A Szabadliceum ezévi első előadását a mai idők komolyságához méltóan a legnagyobb magyar lángelméje ragyogta be *dr. László Vince* bajai ciszt rendi gimn. igazgató előadása által. Az előadást *dr. Bartók Lajos* városi főjegyző megnyitó beszéde előzte meg, amelynek során *dr. Bartók* rámutatott a Szabadliceum 12 éves múltjára, mely ékes bizonyítéka annak, hogy Mohács közönsége teljes tudatában van a város történelmi múltjával járó kötelezettségének s a művelődés eszményi célkitűzéseit magáévá tudja fenni. Ezután *Hites Ferenc* gimn. igazgató ismertette a kultúra lényegét s kimutatta, hogy a kultúra csak a harmónikus lélek vágya lehet, ehhez pedig minde nélkülőt tiszta erkölcs szükséges. Mély gondolatokban gazdag előadása után *Schmidt Lajos* VIII. o. t. elszavalt a Arany: Széchenyi emlékezete című ódáját, színesen előadva a költő mély fájdalomát s a legnagyobb magyar lelki arcképét markánsan jellemezte.

Ezután következett *dr. László Vince* előadása A mai Széchenyi címen. Teljes képet adott Széchenyi célkitűzéseiről, eszméiről, munkásságáról és alkotásairól. Sorra vette a mai magyarság sorsproblémáit s Széchenyi próféta szavaival adott rájuk feleletet, kimutatva, hogy nemcsak a múlt, de minden idők legnagyobb és leghívebb magyarja volt gróf Széchenyi István.

Gabl Endre gimn. tanár, a Szabadliceum vezetője megköszönte az előadást s bejelentette, hogy november 13 án, csütörtökön tartja a Szabadliceum következő előadását *dr. Merényi Ferenc* pécsi leánygimnáziumi hittanár *Színes Erdélyország* címen, vetített képekkel. G. E.

— **Plébánosi kinevezés.** *Virág Ferenc* megyéspüspök *Darabos László* beremendi adminisztrátort ugyanoda plébánosnak kinevezte.

— **Dr. Esztergár Lajos pécsi polgármester Mohácson.** Mint már jeleztük, november 7—8—9 én, mindenkor délután 5 órai kezdettel, a városháza tanács-termében a Mohácsi Szociális Missziótársulat Szociális kurzust tart. Ezen előadássorozat keretében *Dr. Esztergár Lajos* Pécs szab. kir. város polgármestere »Családvédelmi feladatunk« címmel is tart előadást s Mohácsra november 8 án szombaton délután érkezik.

— **Nemzetvédelmi Kereszt adományozása.** A Főméltóságú Kormányzó Úr a Nemzetvédelmi Keresztet újabban *dr. Gyarmati Imre* újvidéki tanácsnoknak és *Gossmann Márton* babarci földbirtokosnak adományozta.

— **Esküvő.** *Károly Teréz* és *Bauer József* folyó hó 9 én este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a pécsi belvárosi templomban.

— **A Szociális Misszió gyűlése.** A Mohácsi Szociális Misszió Társulat *Vitéz Szőnyi Alajosné* elnökle alatt november 5 én tartotta rendes évi beszámoló gyűlését *Tihanyi János* plébános, tanácsadó „Gazdaság és erkölcs“ címen tartott előadást. A Szociális Misszió szegényügyi szakosztálya az elmúlt hónapban 135 liter tejet, a csecsemővédő szakosztály az elmúlt két hónapban 762 liter tejet s 18 betegágyi ebédet osztott szét. A pénztáros betegségeire 30, gyorssegélyre 30 és útiköltségre 340 pengőt fizetett ki és 150 újságot küldött a kórházi ketegeknek. Elnök ezután felhívta a nagyszámban megjelent tagok figyelmét a november 7 é s 9 é között rendezendő „szociális kurzus-ra“. A „szociális kurzus“ három napon át, mindig pontosan este 5 óra kor kezdődik a városházán.

— **A gimnáziumi növendékek a honvédekért.** Megkapó az a mód, ahogy a gimnáziumi növendékek együttéreznek a fronton küzdő honvédekkel. *Staub Adám* hittanár a lelke ennek a pompásan felépített szervezetnek. Nincs kényszer, parancs, csak néha... néha a falakon fiúkgyártotta színes plakátok figyelmeztetik a diákságot a honvédség iránti kötelességekre. A minap például honvédekért könyörgő szentmise hívták fel a plakátok a fiúkat. Az eredmény meglepő volt. Minden parancs nélkül, az egész tanári kar és a diákság 80% a megjelent a szentmisen. Most újabb plakátok 10:20-30-50 filléres regények összegyűjtésére serkentik a fiúkat s hogy senkinek se legyen kellemetlen, ha ponyvát hoz, nyitva áll *Staub* hittanár ablaka s ott kell a könyveket bedobni. Az eredmény máris többszáz könyvre rúg, amit elküldenek a Vöröskeresztnek. Követésre való példa, mint lehet szép eredményt elérni ügyes pedagógiai meglátással.

— **Igénybeveszik a burgonyakészleteket.** A közellátás biztosítása érdekében mindenki köteles a belföldi burgonyakereskedelmi egyesülésnek hatósági áron átengedni azt a burgonyamennyiséget, amely a tulajdonos háztartási és gazdasági szükségletét 1942. évi június 30-ig meghaladja.

— **Gyümölcs- és szőlőkezelési tanfolyam.** November hó 12—13—14 én délután 4 órai kezdettel a külvárosi elemiskolában a gyümölcs- és szőlőtermelők, valamint ezek megmunkálásával foglalkozók részére *Maverffy Tibor* vezetéssel mellett ingyenes tanfolyam kezdődik. A tanfolyam egész éven át jövő őszig megszakításokkal, havonként, illetve két havonkénti előadásokkal tart és a résztvevők kellő gyakorlat elsajátítása esetén látogatási igazolványt kapnak.

— **A II. Lajos Dalkör kegyelete.** A II. Lajos Dalkör november 2 án kivonult *Ruppert János* elhunyt volt daltestvérük sírjához, ahol „Révpartra talál“ című gyászdalt énekeltek el meghalt daltestvérük emlékezetére.

— **A Múzeum Egyesület választmányi ülése.** A II. Lajos Múzeum Egyesület november 4 én választmányi ülést tartott, melynek során *Mudrány István* gimnáziumi tanárt az igazgatói teendők ellátásával bízták meg. Határozott továbbá a választmány a megvásárolt ház lakóival szemben követendő magatartásról, a rendkívüli nehéz idők figyelembevételével, miután a gimnázium igazgatósága nem támaszt nehézségeket a múzeum tárgyainak 1942. május 1-ig a gimnáziumban történő további tárolása miatt.

— **Adjuk le a honvédségi érmelegítőket!** A Főméltóságú Asszony érmelegítő akcióját városunk hölgytársadalma is példátadóan tette magáévá s a városháza szociális hivatalában már hatalmas csomagokban áll a gondos női kezek által készített érmelegítő tömege. Még nem késett el senki s aki eddig nem kötött volna vagy készülöben van, készítsen el minél előbb és adja le, hogy azok hamarosan rendeltetési helyükre kerülhessenek, mert bizony Oroszországban havazik s nem szabad, hogy honvédek az otthonlevők kényelmeskedése miatt fázzanak.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Reith János* mohácsi lakos „Rózsavölgyi“ re, *Heid János* mohácsi lakos „Hidasi“ ra változtassa nevét.

— **Lopás.** *Jocik Imréné* felelőstést tett a rendőrségen *Vinkó János* ellen, aki október 24-én éjjel szállást kért tőle. Reggel ernyőt és sapkát kért s eltávozott azzal, hogy vissza fog térni. *Vinkó* azonban többet nem jelentkezett. Az eljárás megindult.

— **Országos vásár.** Hétfőn, f. hó 10 én Mohácson országos állat- és kirakodó vásár lesz, melyre vízmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Házadóvallomások határ-ideje. Felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét, hogy összes bel- és külterki házigatlanairól — beleértve a szigetet és a szőlő-hegyet is — november 1 és 30 közötti időben házadóvallomást tartoznak a városi adóhivatalnál benyújtani. A vallomáshoz szükséges űrlapok hat fillér ellenében a városháza emeleti 35 számú szobájában kaphatók. Aki házadóvallomását elmulasztja, azt 5%-os bírsággal büntetik.

Fontos rendelet az iparjogosi tvány kiadásáról. A legújabb kormányrendelet értelmében az elsőfokú iparhatóság hatáskörébe tartozó iparjogosi tványok kiadása csak az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményének megadása után foganatosítható. A kereskedést vagy ipari gyakorlatot tehát ezentúl csak az iparendélyt megadott véghatározat jogerőre emelkedése után szabad megkezdeni. Ezen rendelet a folyamatban lévő ügyekre is vonatkozik.

Anyakönyvi bejegyzések 1941. október 31-től november 7-ig.

Születések: Varga Katalin, Liposencsics Katalin, Schwébe Mihály Imre, Lala Etelek, Kvala Erzsébet, Wédler Erzsébet.

Házasságkötés nem volt.

Halálozások: Hilber Mihály 82 éves, özv. Tóközi Józsefné 75 éves, Fekete Péter 58 éves, Lakla János 75 éves, László Jánosné 53 éves, Károly Manó 67 éves, özv. Árpácz Jánosné 71 éves, Árpás Lajosné 69 éves.

SPORT.

MTE ifj. - DVAC ifj. 1:0 (1:0)

Nem várt siker.

Mohács. Ifj. bajnoki.

Bíró: Megyer.

Ifjúsági csapatunk második itthoni bajnoki mérkőzése komoly sikert hozott, mert sikerült jónévű ellenfelét maga alá gyűrni. Lehetetlen időben, vizes pályán komoly játékról nem lehetett szó. Az első félidőben 11-esből megszereztük a vezetést. Szünet után a vendégek vannak főlényben, de fiaink jól védekeznek és kiharcolják a győzelmet. Az MTE fiataljai nagyon lelkesen játszottak és ezért minden játékos dicséretet érdemel. A csapatból mégis kitűnt Vincsek, aki 11 est is kivédett, Völgyesi (Vollár) II. és Magyar.

MTE-KSE II. 2:1 (1:1)

Megérdemelt győzelem.

Komló II. o. b.

Bíró: Vajda

A sikeresen felerősített első csapatunk ismét megállta a helyét idegenben és minimális gólaránnyal bár, de azért mindkét pontot hazahozta. Az első félidőben még Komlónak sikerült elhárítani az előnyünket, de szünet után teljesen az MTE irányítja a játékot és megszerzi a megérdemelt győzelmet. Góllövők Schneider és Szabó. A lelkes csapatunkból Schneider és Müller tűnt ki.

SPORTHIREK:

Vasárnap az első csapatunk szabad, míg az ifjúsági csapatunk Pécsbányatelepre látogat el bajnoki mérkőzésre.

Berta József 1 hónapos eltul-tása a héten lejárt és így ismét a csapat rendelkezésére áll.

Az MTE három játékosa, Völgyesi (Vollár), Németh és Demhardt I. szolgálati beosztásuk folytán messze idegenbe távoztak és így az egyesület sokáig kénytelen nélkülözni őket.

A középiskolások Szent László labdarugóvándorjájért az ország mintegy 130 iskolájának labdarugócsapata nincs a nevezettek között.

Karpaszományosok áthe-lyezését ne kérjék hozzátartozóik.

A karpaszományosok szülei gyakran fordulnak a honvédelmi minisztériumhoz azzal a kéréssel, hogy tényleges szolgálatra tőlük távollevő karpaszományos fiaikat lakhelyeikhez közelebb álló alakulatokhoz helyezték át. A honvédelmi minisztérium illetékes osztálya felhívja a szülőket, hogy ilyen kérést ne terjesszenek elő, mert a tényleges szolgálatot teljesítőeknek is előnyökre válik, ha a szülői háztól távol teljesítenek szolgálatot s megismerkedhetnek más vidékkel és annak lakóival. Egyébként is karpaszományosok csak egészségi, vagy fegyelmi okból helyezhetők át.

Felelősszerkesztő:

BAN ANDRÁS

Laptulajdonos és kiadó:

FRIDRICH OSZKÁR

Bán András hiteliroda és árubizomány

Szentháromság utca 5. szám.

4 1/2%-os gazdakölcsönök.

csak beruházási célokra: gazdasági építkezés, gépbeszerzés, állatállomány kiegészítés, új üzemág bevezetés, stb.

Váltó nélkül! 3-15 évi lefizetésre

Mezőgazdasági gépek eladása és képviselése

Alfa Seperator tejjgazdasági gépek, fűllesztők.

Csávázó szerek: Porzol, Tillantin.

Kenőanyagok: Kocsikenőcs, golyóscsapágyzsir, towotte zsir, kicsiben és nagyban.

Műtrágyák.

Ungváry József ceglédi faiskola részére rendelések felvétele.

Családi összejöveteleken, lakodalmakon

DREHER SÖRT

adjon vendégeinek. — Kiváló minőségű sörök: Paracelsus, Hungária,

Szent János, Bajor és Udvari sörök. — Kapható minden jobb fűszerkeres-

kedőnél és a főlerakatnál: BRANDSTATTER JÓZSEF, Br. Eötvös u. 11.

Arany beváltás

Ezüst beváltás

FIGYELEM!

Órát, arany-ezüst ékszer a legolcsóbban vehet

TÖRT ARANYAT, ezüstöt a legdrágábban adhat el

PÁNCSITSNÁL

Mohács Ujvárosháza.

Javitást, vésést gyorsan és olcsón személyesen készítenek.

Ugyanott a világhírű Tungstram égő, osillár,

rádió és villanyszerelési anyag kapható.

Eladó 900 □-öl szőlő

Jenyei hegy tetején

Cím: Zrinyi u. 12.

Bakács utca 26. számú

házeladó.

Érdeklődni lehet ugyanott: Kovács Ádám tulajdonosnál

Különbejárható szoba kiadó.

Széchenyi tér 13.

Hunyadi János utca 9. számú

házeladó.

két részben is eladó.

Ugyanitt 6 lánc szántóföld a réti dűlőben 4 részben és fél lánc szőlő eladó.

Eladó Mohácson a csendőrségi laktanya és a járványkórház közvetlen szomszédságában 5000 □-öl prima, I. osztályú föld. Bővebb bet: Kalvin köz 14.

Újtelepen a Borza utca 6. sz.

házeladó.

Érdeklődni lehet ugyanott a tulajdonosnál.

Szabadkézből eladó a középső mezőben 1111 □, a felső mezőben 550 □

szántóföld.

Érdeklődni: **Bali István Arany J. u. 20.**

Eladó 4000 □-öl föld

a mohácsi szigeten. Érdeklődni lehet: **Apponyi utca 49.**

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	26.— P
Zab	21.70 P
Rozs	24.— P
Árpa	21.— P
Tengeri, szemes, új	19.70 P
Tengeri, csöves	14.60 P
Bab, fehér	55.— P

Bútorbeszerzése

előtt nézze meg háló- és konyhabútor raktáramat

Stoliár Ferenc és Fia

Mohács, Király ut 3. szám.

ÉRTESÍTÉS

Mohács és vidéke nb vásárló közönségét tisztelttel értesítem, hogy a nemzeti önállósítási alaptól

Mohácson, Molnár u. 26. sz. alatt rőfős és divatáru üzletet

nyitottam. A n. é. vásárló közönséget biztosítom szolid és pontos kiszolgálással. Szíves pártfogást kérve, vagyok teljes tisztelettel:

ISZTL BÉLA.

Hirdetmény.

HERCEGSZŐLŐS község bérbeadja a község tulajdonát alkotó

koesmát

melléképületeivel együtt, a legtöbbet ígérőnek. A bérlet kezdődik 1942 év január hó 1-én és tart 1944. év december hó 31-ig. Kikialtási ár évi 1300.— pengő, bántópenz 300 pengő. Csak kellő anyagi fedezetet nyújtók árvezerhetnek, ezért a külfölségbeliek teljesen új keletű vagyoni és erkölcsi bizonyítványt mutassanak be. A bántópénzt a legtöbbet ígérő az elért egy évi bér felére azonnal felelni köteles.

Az árverést 1941. évi

november 17-én délután 2 órakor

tartjuk meg a jegyzői irodában.

Ugyanezen a napon 1/23 órakor bérbeadjuk, ugyancsak a fenti feltételek mellett a község tulajdonát alkotó

mészárszéket

a legtöbbet ígérőnek. Kikialtási ár 400.— P, bántópenz 100.— P

Egyéb feltételek a körjegyzői irodában megtudhatók.

Hercegszöllős, 1941. évi november hó 3-án.

Ungár István körjegyző.

CHINDIN UJPEST

Eredeti gyári árban beszerezhető:

Ehrenfeld Antal és Fia cégnél

Mohácson.